

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/oponenta bakalářské práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Jakub Fiedler				
Název práce	Možné světy v logice a v teorii literatury				
Studijní obor	Filozofie				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Prof. RNDr. Jaroslav Peregrin, DSc.				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Ladislav Koreň, Ph.D.				
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby	2017				
Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť): 48					
Obrazová příloha	☐ - ne	Tabulky a grafy	☐ - ne	Další přílohy	☐ - ne

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Práca si kladie za cieľ predstaviť a porovnať koncepciu možných svetov v logike s koncepciou fikčných svetov v teórii literatúry. Začína výkladom Gottloba Fregy, z ktorého je veľmi ťažké vypreparovať, čo je podstatou Fregeho dištinkcie zmyslu a významu. Autor napr. píše:

- s. 12: „za smysl se označuje jistá množina výrazů, jejichž význam je shodný, nemají však shodnou výpovědní hodnotu. Smyslem výrazu *Venuše* se tak stává nejen *Večernice*, ale také *Jitřenka* a mnoho jiných výrazů, např. *druhá planeta sluneční soustavy*.“

Oficiálne Frege rozhodne netvrdí, že zmyslom výrazu je niečo ako množina výrazov s rovnakou výpovednou hodnotou. Zmysel je "spôsob danosti" (vymedzenia) jeho významu.

Práca následne stručne prezentuje Carnapovu koncepciu možného sveta a potom sémantiku pre kontrafaktuály a modálne výroky založenú na Kripkeho formálnej mašinérii možných svetov. Všetko to je popísané na neformálnej úrovni a autor sa prekvapivo opiera o jeden jediný Peregrinov článok. Tento prehľad je každopádne príliš stručný na to, aby umožnil podrobnejšie porovnanie s rolou fikčných svetov v literárnej teórii. O čosi lepši, rozhodne podrobnejši prehľad autor ponúka v prípade teórie fikčných svetov. Tam sa opiera o prístup B. Doležela. Jadro jeho úvah sa točí okolo otázky, ako chápať fikčné svety, ktoré autor vytvoril pre seba a čitateľa tým že napísal príbeh, ktorý sa vzdáva ambície verne reprodukovat' fakty nášho aktuálneho sveta. Také fiktívne svety sú podľa autora – na rozdiel od možných svetov logiky – esenciálne neúplné a určujú pravdivostné podmienky len pre vety príbehu samotného (v prípade výrokov v rámci rozprávania autora sa ich pravdivosť konvencionálne predpokladá, v prípade výrokov postáv príbehu je vecou fiktívnych faktov). V poslednej časti sa autor zamýšľa na tým do akej miery ľudia žili resp. stále žijeme vo svete – jeho rôznych výkladoch - ktorý má aspekty podobné fikčným svetom literatúry (mýty, náboženstvo, predstavy, a pod).

Oceňujem autorovu odvahu spracovať zaujímavú tému. Práca je bohužiaľ poznamenaná množstvom nejasných úvah – napr. čo chce demonštrovať jeho príkladom príbehu pojednávajúcom o *Smrtke* (s. 32-33). Navyše nie je ani vysvetlené/zdôvodnené, prečo by sme sa mali v prípade fiktívnych príbehov vôbec trápiť úvahami o ich „pravdivosti“ (keď napr. v prípade poézie asi o pravdivosť nejde). To čiastočne môže byť spôsobené tým, že autor se nedal prácu (prečo?) vniknúť do problematiky dostatočne hlboko, keďže sa obmedzil len na 5 zdrojov. Práca tým výrazne trpí na kvalite – čo je škoda, pretože autor vykazuje známky ochoty zamýšľať sa nad problémom vlastným a potenciálne zaujímavým spôsobom.

Z týchto dôvodov navrhujem prácu klasifikovať ako „E“.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano	s výhradami	ne
Přiměřená odborná terminologie práce	ano	s výhradami	ne
Vhodně zvolená metoda	ano	s výhradami	ne
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	dobrá	s výhradami	špatná
Pravopis a gramatika	dobré	s výhradami	špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	s výhradami	špatná
Zpracování příloh	dobré	s výhradami	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Viz. vyššie

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Viz. vyššie

Otázky k obhajobě práce

1. Prečo by sme sa mali v prípade fiktívnych príbehov vôbec trápiť úvahami o ich „pravdivosti“ (keď napr. v prípade poézie asi o pravdivosť nejde)?
2. Prečo autor tvrdí, že modálnu logiku (možné svety) používame k určení pravdivostnej hodnoty výrokov? Akých výrokov, a čo presne chápe pod určením ich pravdivosti?
3. Čo chcel vlastne autor demonštrovať na príklade so *Smrtkou*?

Výsledné hodnocení práce

Práci doporučuji – nedoporučuji k obhajobě. *nehodící se škrtně

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Prácu odporúčam hodnotiť známkou E.

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Hradec Králové 15.5.2017

.....
datum a místo

Ladislav Koreň, PhD.

.....
podpis autora posudku